

V LETU 2018 BO MINILO ŽE 77 LET OD GENOCIDNE OKUPACIJE SLOVENIJE IN IZGONA SLOVENCEV

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, DECEMBER 2017 – Št. 125

PROGRAM DELA ZA LETO 2018

Pri predlogu programa dela Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za leto 2018 je treba upoštevati, da je povprečna starost članov Skupščine DIS 78 let, vodstva krajevnih in območnih organizacij pa več kot 80 let. Zato ne bo več mogoče uresničevati tako obsežnih programskih nalog, kot smo bili doslej navajeni.

Pomembno pa je, da se vsa upravna in strokovna dela DIS ter pisanje gradiv opravlja na brezplačni osnovi.

za Arhiv Republike Slovenije in za zbirno taborišče za izgon Slovencev v Brestanici.

- Imenovali bomo posebno skupino starejših članov DIS, ki bodo sodelovali s študenti, ki pripravljajo diplomske in magistrske naloge s področja izгона Slovencev, prisilnem delu in življenju v taboriščih.
- Tudi v letu 2018 bodo lahko krajevne in območne organizacije DIS vsak delovni dan dobivale informacije na sedežu DIS, po dogovoru pa tudi ob sobotah.

- Fakultetam in višjim šolam bomo predlagali, da izbirajo za vsebine seminarskih, diplomskih in magistrskih nalog tudi teme o izgonu Slovencev.
- S krajevnimi organizacijami se bomo dogovarjali o postavljanju razstav o izgonu Slovencev v šolah.

2. Mednarodna dejavnost DIS

- V letu 2018 bomo sodelovali z županoma nemških mest Neresheim in Bad Sulze, kjer bomo obnovili grobove slovenskih izgnancev in postavili obeležje. Z županoma nemškega mesta Templin in Apolda pa bodo potrebna še pogajanja glede vzdrževanja grobov izgnanih Slovencev in postavitve obeležij grobov. Organizirali bomo udeležbo na otvoritvah obeležij na grobovih v Nemčiji.
- Leta 2018 bomo zbrali podatke o obiskih in pobudah, ki smo jih dali za urejanje grobov umrlih slovenskih izgnancev v Nemčiji in o tem naredili razstavo.
- Ker ima Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 domicil pri Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945, bomo imeli pismene kontakte s člani tega odbora in sodelovali na sestanku.
- Uredili bomo in v nekaj izvodih objavili pisma, poslana predsednikom evropskih držav in predsednikom Evropske unije ter odgovore na ta pisma.

3. Informativna, publicistična in založniška dejavnost

- Nadaljevali bomo z izdajanjem društvenega glasila Vestnik DIS, ki bo izšel v 5 številkah.
- Skrbeli bomo, da bodo Vestnik DIS dobivali vsi člani DIS, ker bodo tako najboljše informirani o tem, kar se dela v društvu.
- V Vestnikih so objavljene tudi informacije o občnih zbiorih, rojstnih jubilejih 90-letnikov in umrlih članih DIS.
- Izdali in založili bomo zbornik gradiva, s katerim smo uveljavljali ohranjalne pravice.
- Izdali bomo zloženko o mednarodni dejavnosti DIS.

OB VSTOPU V NOVO LETO

V letu, v katerega vstopamo, bomo obeleževali že 77 let od genocidne okupacije Slovenije, našega izгона in težnje okupatorjev, da bi Slovenci izginili z zemljevida Evrope.

Smo žive priče teh strahotnih vojnih dogodkov, zato bomo tudi v bodoče protestirali proti novim pojavom fašizma in nacizma ter pozivali voditelje naprednih držav, naj ustavijo vojne, zaradi katerih je na svetu veliko gorja in milijone beguncev.

Ohranjali bomo zgodovinski spomin na našo tragedijo in terjali, da Nemčija plača vojno škodo vsaj za slovenske izgnance, ki smo med vojno izgubili vse premoženje. Upamo, da bo Državni zbor RS začel obravnavo predloga zakona o gmotni škodi. Ne sme se pozabiti, da smo slovenski izgnanci več kot 50 let čakali, da so nas priznali za žrtve vojne.

Ohranimo življenjski optimizem in druženje z ljudmi, ki razumejo našo usodo in ugodno vplivajo na naše počutje.

Vsem članom in članicam Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, vsem bralcem Vestnika DIS in prijateljem želimo zadovoljne božične in novoletne praznike ter srečno, mirno in uspešno novo leto 2018.

*Ivica Žnidaršič, prof.,
predsednica DIS*

PREDVIDENI PRIHODKI ZA DEJAVNOST DIS V LETU 2018

1. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS	46.100,00 EUR
2. Prispevki od članarine članov DIS	34.800,00 EUR
3. Prispevki članstva za Vestnik DIS	31.200,00 EUR
4. Prispevki za muzejsko dejavnost	500,00 EUR
5. Prispevki podpornih članov DIS	400,00 EUR
6. Prispevki za založništvo DIS	1.500,00 EUR
7. Prispevki za nadaljnjo obnovo zbirnega taborišča za izgon Slovencev v Brestanici	4.000,00 EUR
8. Drugi prihodki (obresti, dohodnina)	600,00 EUR
9. Presežek prihodkov nad odhodki po ZR za leto 2017	200,00 EUR
Skupaj predvideni prihodki	119.300,00 EUR

1.a) Organizacijska dejavnost društva

- Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije bo tudi v letu 2018 usklajeval nekatere programe krajevnih in območnih organizacij DIS in pomagal predsednikom in odborom KO DIS, ki bodo zaradi starosti potrebovali pomoč pri organizacijskih, finančnih in drugih dejavnostih. Udeleževali se bomo občnih zbiorov krajevnih in območnih organizacij DIS.
- V letu 2018 bodo volitve v Državni zbor Republike Slovenije. Organizacije DIS na vseh ravneh se moramo prizadevati, da bi bil v Državni zbor RS voljen kakšen član DIS, ki bo spremljal ohranjanje doseženih pravic in sprejemanje zakona o povrnitvi vsaj simbolične vojne škode.
- Za dosego tega cilja bomo aktivno sodelovali s sedanjo in novo Vlado RS in s poslanci Državnega zbora RS sedanjega in novega sestava.
- Za poslance Državnega zbora RS, pristojna ministrstva in druge vladne organe bomo pripravili informativno konferenco o vojni škodi in vojnih odškodninah ter govorili o nujnosti sprejema predloga zakona o gmotni škodi.
- Spodbujali bomo državne organe, naj začno pogajanja z Nemčijo o plačilu vsaj dela vojne škode in naj pri tem uporabijo strokovne argumente in gradiva, ki smo jih pripravili v DIS.
- Ponovno bomo zahtevali, da se premoženje, ki so ga leta 1945 v Sloveniji zapustili Avstrijci, Nemci in Madžari na račun vojne škode, usmeri v sklad za poplačilo vojne škode slovenskim upravičencem.
- Po potrebi bomo v letu 2018 organizirali seminarje za predsednike, tajnike in odbore krajevnih organizacij DIS po območjih o prizadevanjih za ohranitev doseženih pravic in zakonu o gmotni škodi.
- Organizirali bomo dva tečaja za prostovoljce – člane DIS, ki bi pomagali urejati zbrano in napisano dokumentacijo DIS

1.b) Socialni in zdravstveni programi

- V 84 krajevnih in območnih organizacijah DIS je včlanjenih okrog 9000 izgnancev, prisilnih delavcev, beguncev in nekaj potomcev.
- Povprečna starost članov DIS je 80 let, zato bomo v letu 2018 namenili posebno pozornost nalogam, s katerimi bi olajšali življenje članom DIS v odročnih krajih, kjer v bližini ni socialnih, patronažnih in drugih služb.
- V poletnih mesecih bomo poskušali, da bi v sodelovanju s krajevnimi in območnimi organizacijami in študenti zdravstvenih, socialnih in tehničnih šol organizirali manjše delovne akcije za pomoč starejšim in osamelim članom (priprava kurjave, košnje okoli hiše, obiranje sadja, pospravljanje po hišah itd.).
- Organizirali bomo dva seminarja za potomce izgnancev in beguncev za pomoč KO in OO pri organiziranju pomoči na domu in zunaj doma.

1.c) Ohranjanje zgodovinskega izročila

- Tudi v letu 2018 bomo zbirali predmete iz izгона in jih shranjevali v zbirnem taborišču za izgon Slovencev v Brestanici.
- Vzpodbujali bomo pisanje spominov in pričevanj ter objavljali spomine na izgnanstvo in begunstvo.
- Obeleževali bomo dan slovenskih izgnancev, 7. junij, in sodelovali na območnih prireditvah o tem dnevu, ki so namenjene spominjanju na trpljenje v izgonu in nasilju, ki sta nam ga povzročila fašizem in nacizem.
- 7. junija 2018 bo zopet dan odprtih vrat v taborišču v Brestanici in skladno z možnostjo tudi prireditve.
- Sodelovali bomo pri pohodih, ki jih organizirajo krajevne in območne organizacije DIS ob nemško-italijanski in okupacijski meji NDH ter spodbujali udeležbo mladih na teh prireditvah.

- Tiskali bomo plakate, odličja DIS in izkaznice za člane in podporne člane DIS.
- Izdali bomo zloženko za pridobivanje podpornih članov DIS.
- Po potrebi bomo ponatisnili nekatere brošure DIS.

4. Vzdrževanje in notranje urejanje taborišča za izgon Slovencev v Brestanici

- Pridobivali bomo sponzorje za ureditev še enega prostora v zgornjem delu taborišča in naredili stopnišče v zgornje prostore.
- Pred taboriščem bomo postavili tablo z opisom taborišča in podatki o izgonu Slovencev.
- V spodnjih prostorih taborišča bomo dopolnili panoje z imeni Slovencev, ki so bili v tem taborišču in umrli v izgnanstvu.
- Skrbeli bomo za dobro vzdrževanje taborišča in okolice ter še urejali notranje prostore.

*Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica*

PREDVIDENI IZDATKI PO POSTAVKAH PROGRAMA DIS V LETU 2018

1.a. Organizacijska dejavnost	34.500,00 EUR
b. Socialni in zdravstveni programi	12.500,00 EUR
c. Ohranjanje zgodovinskega izročila	16.800,00 EUR
2. Mednarodna dejavnost DIS	14.300,00 EUR
3. Izdajanje Vestnika DIS, publicistična in založniška dejavnost	35.100,00 EUR
4. Vzdrževanje in obnova notranjosti zbirnega taborišča hlevov pri gradu Rajhenburg v Brestanici	6.100,00 EUR
Skupaj:	119.300,00 EUR

6. kongres slovenskih humanitarnih organizacij

Na 6. kongresu slovenskih humanitarnih organizacij, ki je bil v Ljubljani 17. oktobra, so Ivici Žnidaršič podelili najvišje priznanje Nacionalnega foruma humanitarnih organizacij Slovenije, **kipec dobrote**, za posebni prispevek na področju humanitarnega dela. Ivica Žnidaršič je več kot 30 let življenja posvetila Rdečemu križu Slovenije in dosegla vidne uspehe. (Foto: Mirjam Jarc)

Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije je sklical 6. kongres slovenskih humanitarnih organizacij, ki je potekal na mednarodni dan boja proti revščini, 17. oktobra 2017, v Hiši Evropske unije v Ljubljani.

Kongres 100 slovenskih humanitarnih organizacij se sklicuje vsake dve leti. Kongres je odprla predsednica humanitarnega foruma Terezija Novak. Udeležencem pa je uvodoma govorila ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak.

Na kongresu je potekala svečana podelitev priznanj nacionalnega humanitarnega foruma in najvišjega priznanja za humanitarno delo t. j. **kipec dobrote**. To najvišje priznanje za humanitarne delavce so na predlog sedanjega vodstva Rdečega križa Slovenije podelili Ivici Žnidaršič.

Pri podelitvi tega velikega priznanja je sodelovala tudi ministrica **Anja Kopač Mrak**, predsednik RKS prof. dr. **Dušan Keber** in generalna sekretarka RKS **Renata Brunskole**.

Na podelitev sta bila povabljeni tudi mag. **Franc Žnidaršič** in **Zdenka Kaplan**.

Ob podelitvi so obširno predstavili nje-no delo v Rdečem križu Slovenije in med drugim je bilo rečeno: »Po letu 1960 se je posvetila delu v Rdečem križu Slovenije (RKS), kjer je 32 let opravljala najvišje funkcije: bila je izvoljena za generalno sekretarko ter dva mandata za predsednico

RKS. Bila je urednica, avtorica in soavtorica številnih knjižnih del in člankov, med drugim je bila tudi urednica založbe RKS ter urednica glasil RKS. Poskrbela je, da so Ženevske konvencije o zaščiti žrtev vojn prvič izšle v slovenskem jeziku.«

Pod njenim vodstvom je Rdeči križ Slovenije naredil velik napredek z najrazličnejšimi akcijami za napredek zdravstva in socialne kulture, akcijami solidarnosti ob elementarnih nesrečah doma in v tujini, število krvodajalcev se je povzpelo na 100.000, razvila je informativno-založniško dejavnost, dograjeno je bilo Mladinsko zdravilišče in letovišče RKS na Debelem Rtiču. Je avtorica številnih knjig, študij in brošur o zgodovini ter aktivnostih Rdečega križa. V obdobju od leta 1978 do 1989 se je pri RSK usposobilo več kot 600 aktivistov Rdečega križa in Rdečega polmeseca iz 60 držav. Storila je marsikaj dobrega za mnoge ljudi.

Od leta 1991 deluje v Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945. V tem času je izpod njenega peresa prišlo na tisoče strani gradiv, pisem, peticij in formularjev za dosego pravic slovenskih izgnancev in žrtev vojnega nasilja. Je tudi predsednica Mednarodnega odbora žrtev fašizma in nacizma, v katerem aktivno sodelujejo društva iz 12 evropskih držav.

Zdenka Kaplan

Na podelitvi kipca dobrote sta bila tudi mag. **Franc Žnidaršič** in **Zdenka Kaplan** (na fotografiji). (Foto: Mirjana Jarc)

Sestanek Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 je bil letos v Avstriji

Del članov Mednarodnega odbora na sestanku v Avstriji. (Foto: Milan Skledar)

Ta mednarodni odbor, ki smo ga ustanovili na prvem evropskem kongresu 6. junija 2009 v Ljubljani, se sestaja vsako leto v drugi državi članici.

Leta 2010 in 2011 je bil sestanek v Sloveniji, leta 2012 v Ukrajini, 2013 v Rusiji, 2014 na Slovaškem, 2015 na Češkem, 2016 v Srbiji, letos pa 22. in 23. septembra v Avstriji. Sestanek, ki je bil v kraju Ludmannsdorf, je organizirala Zveza slovenskih pregnancev, ki jo vodi Kristof Gregor.

Sestanek je vodila Ivica Žnidaršič in poročala o izvajanju sklepov, ki so bili sprejeti na seji leta 2016 v Srbiji. Referat na sestanku pa je imel tudi mag. **Gregor Kaplan**, ki je podal podatke o škodi, ki so

jo med drugo svetovno vojno v Sloveniji naredili Avstrijci.

Vse delegacije so poročale o delu v svojih organizacijah in društvih, v katerih je včlanjenih več kot 600.000 žrtev fašizma in nacizma.

S sestanka je bilo predsedniku Evropskega parlamenta **Antonijsu Tajaniju** poslano pismo, ki so ga podpisale vse delegacije, da bi v letu 2018 sklicali sestanek o poravnavi gmotne škode. Pismo objavljamo. Pismo je bilo poslano tudi **Petru Porošenku**, predsedniku Ukrajine, da vrnejo odvzete pravice žrtvam vojnega nasilja.

G. K.

Spoštovani gospod
Antonio Tajani
predsednik Evropskega parlamenta
Bruselj

Pišemo Vam iz Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ki ga sestavljajo organizacije in društva žrtev fašizma in nacizma iz Poljske, Češke, Slovaške, Ukrajine, Avstrije, Rusije, Belorusije, Srbije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije.

Ta odbor je bil ustanovljen 6. junija 2009 na prvem evropskem kongresu v Ljubljani, kjer je bilo prisotnih 4000 predstavnikov organizacij in društev, ki vključujejo več kot 600.000 izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v Evropi.

Sestanki tega mednarodnega odbora so vsako leto v drugi državi članici, letos pa je bil sestanek 22. in 23. septembra v Avstriji, v kraju Ludmannsdorf.

Na tem sestanku smo obravnavali vprašanja ustanavljanja novih fašističnih in nacističnih organizacij ter protestirali, da se vlade evropskih držav in Evropska unija premalo odzivajo na te pojave in jih ne preprečujejo. Ponovno je bilo izraženo začudenje, da Evropska unija ni podprla resolucije Organizacije združenih narodov z naslovom »Boj proti povečevanju nacizma in drugih dejavnosti, ki prispevajo k razpihovanju sodobnih oblik rasizma, rasne diskriminacije in podobnih nestrpnosti«.

To je žalitev za vse nas, ki smo še žive priče grozodejstev, ki so jih izvajali fašistični in nacistični sistemi.

Vašemu predhodniku Martinu Schulzu smo zaradi te sramote za Evropsko unijo, ki ni podprla resolucije, pisali pismo.

Vam pa danes pišemo v zvezi s konferenco, ki je bila na sedežu Evropske unije 26. aprila 2017, ki jo je organiziral Evropski inštitut za spominjanje na holokavst, o neuresničeni pravici do vojne škode nastale med drugo svetovno vojno.

Zelo smo bili veseli, ko smo bili obveščeni, da boste Vi kot novi predsednik Evropskega parlamenta odprli to konferenco. Ko pa smo se seznanili z vsebino vašega uvoda in vsebino konference, smo ugotovili, da je bila ta konferenca zopet namenjena samo urejanju odškodnin Judom.

Pričakujemo, da bodo v prihodnje primerno obravnavane vse žrtve fašizma in nacizma, ki so bile na konferenci spregledane.

Zato Vas danes prosimo in predlagamo, da v letu 2018 skličete konferenco, kjer boste dali priporočilo predsednikom srednjeevropskih in vzhodnoevropskih držav, da poskrbijo za žrtve fašizma in nacizma in poravnajo vsaj simbolično gmotno škodo iz druge svetovne vojne.

To pismo smo podpisali vodje delegacij na tej konferenci.

Udeleženci mednarodnega odbora na sestanku v Avstriji 22. in 23. septembra 2017

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Študijski obisk nemške skupine iz Wiesbadna pri Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945

Nemška študijska skupina pri Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945
12. oktobra 2017 (Foto: A. Rupar)

Na prošnjo Socialne akademije – zavoda za izobraževanje, raziskavo in kulturo Slovenije, smo 12. oktobra 2017 na Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 sprejeli študijsko skupino 40 Nemcev iz Wiesbadna. Prišli so ob podpori nemške zvezne vlade. Namen tovrstnih obiskov je prispevati k medsebojnemu poznavanju, dialogu in sodelovanju med narodi.

Nemška skupina je bila posebej zainteresirana za delovanje Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in postavila tudi nekaj vprašanj.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je skupino podrobno seznanila z genocidno okupacijo Slovenije leta 1941 in z izgonom

Slovencev ter prisilnim delom v Nemčiji. Govorila je tudi o kočevskih Nemcih, ki so se na lastno željo preselili na naše domove, ko so nas izgnali.

Na sprejemu nemške skupine sta sodelovala podpredsednika DIS Martin Podlesnik in Alojz Rupar in predsednica komisije za stike s kraji izgnanstva Zdenka Kaplan.

Skupino je iz Socialne akademije pripeljal mag. Mario Plešej, nemško skupino pa je vodil predsednik nemškega evropskega izobraževalnega središča Hessen Siegbert Ortmann.

I. Ž.

Srečanje predsednikov KO DIS Zasavja

Predsednica Krajeвне organizacije DIS Hrastnik Marija Mejač je v sredo, 25. 10. 2017 povabila predse-dnike KO DIS iz Zasavja na srečanje v kulturni dom v Šavno peč. Srečanja so se udeležili Ivan Tolar iz Trbovelj, Marinka Bregar iz Radeč, Anica Brinjevec iz Podkuma ter Lado Logar iz Polšnika ter predstavniki KO DIS Hrastnik.

Ob skromni zakuski in kozarčku pa je srečanje z igranjem na harmoniko popestril vnuk naše predsednice. Namen srečanja je bil, da se pogovorimo o delu in težavah v naših KO DIS. Članstvo v DIS

se zaradi starosti in umrljivosti zmanjšuje, novih mlajših članov pa ni, ker mladih ne zanima preteklost. Povprečna starost članov je od 75 do 85 let. V vseh KO DIS obiskujemo bolne in onemogle člane doma, v domovih starejših, ob visokih jubilejih pa se jih spominimo z voščilnico in skromnim darilom.

Naše druženje se je ob prijetnem klepetu in obujanjem spominov na tiste vojne čase končalo v dobrem razpoloženju.

KO DIS Hrastnik

Občni zbor KO DIS Ruše

Občni zbor Krajeвне organizacije DIS Ruše je bil 27. oktobra 2017, med navzočimi so bil tudi župan občine Lovrenc na Pohorju Joško Manfreda, župan občine Selnica ob Dravi Jurij Lepa in direktorica uprave občine Lovrenc na Pohorju Irena Kukovec Stajan.

Od 39 članov DIS v Rušah jih je na občni zbor prišlo 18.

Iz poročila predsednika

Hitro je minilo leto, zopet smo se zbrali, da pregledamo, kaj smo v preteklem letu postorili. Še najvažnejše pa je, da se dobimo in se malo pogovorimo in poveselimo.

Ožji odbor se je sestel, da smo potrdili zaključni račun DIS. Udeležili smo se proslave ob dnevu izgnancev ob Meljski kasarni v Mariboru.

Letos je bila volilna skupščina Društva izgnancev Slovenije. Za področje Maribora so bili izvoljeni 3 delegati. Osebo se nisem mogel udeležiti skupščine, zato sem prosil gospo Dragico Rejc, da se udeleži skupščine.

Ob prebiranju Vestnika št. 123–124, kjer so podani podatki o občnih zbiorih območnih in krajevnih organizacij DIS, smo ugotovili, da nismo bili omenjeni. Letos nam je uspelo pridobiti nekaj zelo pomembnih donatorskih sredstev in od vseh treh občin: občina Ruše je prispevala 50 evrov, občina Selnica ob Dravi 150 evrov in občina Lovrenc na Pohorju 200 evrov. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem v imenu nas vseh za ta sredstva, ki nam omogočajo vsaj letno srečanje.

Članarina ostane enaka, to je 10 evrov. Društvu izgnancev Slovenije bi predlagali, da zahteva od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS, da se z zakonom pridobljene pravice povrnejo žrtvam vojnega nasilja, ki so bile v času varčevanja ukinjene, in sicer zdravniško in klimatsko zdravljenje, povračilo potnih stroškov in ponovna valorizacija rente.

Pavel Fabrice
predsednik KO DIS Ruše

Tradicionalno srečanje izgnancev in beguncev članov DIS v Sevnici

Množična udeležba članov DIS občine Sevnica na prireditvi 11. novembra 2017

Prihajali so iz vseh krajev občine, peš in z avtomobili, iz oddaljenih Šentjanža ter Krmelja pa z avtobusom.

Njihov prihod so popestrile koračnice Godbe Sevnica pred Kulturno dvorano na Kvedrovi cesti, kjer je potekala ena od proslav v počastitev praznika občine Sevnica. Več kot 60 učencev in učenek osnovne šole Sava Kladnika Sevnica je z mladostno svežino, z vsebinsko in sporočilno polnim nastopom obudilo težke spomine na izgnanstvo. Za njimi je spregovorila izgnanka Vida Križnik. Opozorila je na vse večje pozabljanje neprijazne preteklosti.

Na srečanje je prišel tudi župan občine Sevnica g. Srečko Ocvirk. Izrazil je željo, da še naprej dobro sodelujemo z občino kakor tudi s sorodnimi organizacijami in osnovno šolo.

Srečanja se je udeležila tudi predsednica DIS Ivica Žnidaršič. Navzoči so ji z burnim aplavzom izkazali zahvalo za trud v korist izgnancev in neutrudno delo, ki ga kljub visoki starosti predano opravlja že polnih 26 let.

Predsednik Občinske organizacije ZB za vrednote NOB g. Maksimiljan Popelar je pohvalil dobro sodelovanje z izgnanci.

»Skoraj vsi smo potomci izgnancev,« je povedal Ivan Cajner, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo s sedežem v Sevnici, sodelovanje z izgnanci pa je zaželeno.

O delovanju petih KO DIS v občini je na kratko spregovoril predsednik Koordinacijskega odbora DIS Sevnica. Zahvalil se je g. županu za finančno pomoč, brez katere ne bi bilo dobro obiskanega pohoda od Murne do Telč, niti ne srečanja ob prazniku občine. Za izkazan trud in sodelovanje se je zahvalil ravnateljici g. Mirjani Jelanič, učencem in učiteljem Osnovne šole Sava Kladnika Sevnica.

Posebej je izpostavil nerešen problem gmotne vojne škode. Rešitev je v Državnem zboru RS, v katerega moramo izvoliti čim več poslancev stranke, ki ima edina v svojem programu rešitev plačila vojne škode. To pa smo vam že nekajkrat povedali. Število naših članov to omogoča, če boste vsi člani Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 hoteli sodelovati.

Predsednik KO DIS Sevnica
Vinko Zalezina

Člani DIS iz Dobove na izletu v Radečah

Dobovčani v Radečah (Foto: Franc Šavrič)

Na sliki smo člani KO DIS Dobova, slikani v Jagnjencih pri gostišču Jež, po izletu v Radečah dne 28. 7. 2017, po povratni vožnji s »flosarsko« opremljeno ladjico od Radeč do Zidane-ga mosta po Savi, v organizaciji KTRC

Radeče, ki nam je obudila spomin na splavarjenje po Savinji in po Savi mimo domačih vasi Mihalovec in Loče. Tokrat prvič brez predsednika Branka Bogoviča, ki je še vedno v bolnici.

Popravek

V Vestniku DIS št. 123/124 navedene letnice rojstva niso prave in objavljamo prave letnice rojstva:

Majda Cvetanovski, rojena 28. 9. 1942;

Rudi Zadnik, rojen 2. 1. 1944;

Jože Križančič, rojen 14. 2. 1924.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Člani DIS Krško na potepu po Gorenjski

Člani KO DIS Krško na izletu (Foto: Rudi Voglar)

V skladu z letnim programom je KO DIS Krško na svoji seji dne 5. septembra 2017 sprejel sklep o izvedbi druženja članov DIS z organiziranjem izleta na Gorenjsko dne 21. septembra 2017. Prijavilo se je 45 članov.

Zgodaj zjutraj smo se dobre volje odpeljali proti Ljubljani. Prvi postanek smo imeli na postajališču Voklo, kjer nas je član društva g. Alojz Levičar iz Trške gore počastil s hlebcom zelo dobrega belega kruha – označenega z letnicami 1941–1945 ter kozarčkom mošta.

Pot smo nadaljevali proti Podljubelju, kjer smo si ogledali spomenik žrtvam taborišča in ostanke podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen v Podljubelju.

Pot nas je vodila naprej mimo Jesenic in Kranjske Gore do Rateč in Nordijske centra v Planici. V tej idilični dolini,

bogati s snegom in pred vetrom zaščiteni z visokimi gorami, je idealen kraj za treninge in tekmovalništvo. Tu je nastal obsežen nordijski center, kjer smo imeli priliko videti naše športnike skakalce, ki so trenirali. Le-ti opravijo tudi po 16 skokov na dan. Lepo jih je bilo videti. V notranjosti športnega objekta smo si ogledali snežni tunel za tek na smučeh. Spusta po napravil zipline se je promocijsko poslužil naš član – jubilar – osemdesetletnik Rudi, ki mu za »korajžo« čestitamo.

Udeleženci izleta smo doživeli še en zelo lep sončen dan, ki nam ga je s svojim uspešnim vodenjem pričaral predsednik Lojze Jelovšek, voznik avtobusa Slavko pa nas je v večernih urah srečno pripeljal domov.

A. D.

Izlet na Kozjansko

Člani KO DIS Celje na izletu na Kozjansko.

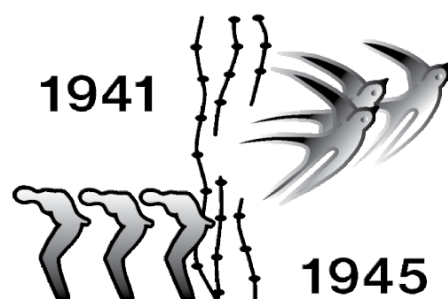
V torek, 12. 09. 2017, smo se nekateri člani DIS Celje odpeljali na izlet na Kozjansko. Bil je zelo lep izlet.

Zbrali smo se na vogalu Celjskega doma pri naši spominski plošči okoli 8.50 ure. Ob devetih smo se odpeljali proti Podčetrtku. Tu smo imeli uro in pol časa za ogled Podčetrтка. Nato smo se odpeljali v Olimje. Tu smo imeli voden ogled Marijine cerkve, dela samostana in najstarejše lekarne pri nas. V lekarni smo si lahko kupili kakšen čaj ali zeliščne kapljice. Po končanem ogledu smo se odpeljali na Jelenov greben na turistično kmetijo. Po kosilu smo si ogledali še novo zgrajeni Planetarij. Čudovit je bil pogled na gibanje vesolja, ozvezdja, planetov, celo galaksij in to vse nam je bilo skoraj na dosegu roke. Po tem ogledu so nam še pokazali

jelene, ki so jih iz gozda priklicali z nekaj koruze. Jeleni so se nato sprehajali med turisti in jim jedli koroze z roke.

Pozno popoldne smo se zadovoljni vrnili v Celje.

Leon Bratina

Izlet v belo Ljubljano

Člani KO DIS v predverju Državnega zbora RS

Letos je 19. oktobra naša Krajevna organizacija DIS Maribor Rotovž-Pesnica iz Maribora organizirala izlet v Ljubljano. Najprej smo se ustavili na sedežu našega Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 na Linhartovi 13.

Sprejeli sta nas predsednica prof. Ivica Žnidaršič in gospa Zdenka Kaplan. Pričakal nas je tople sprejem. Na željo naših članov smo si ogledali prostore društva in arhiv, ki je zelo obsežen. Arhiv prikazuje, koliko dela, časa in znanja je vloženo vanj.

Člani DIS so bili vzhičeni nad ustvarjalnostjo avtorice Ivica Žnidaršič. HVALA – z željo, da bi nas še dolgo vodila.

Čas nam je bil skopo odmerjen, zato smo se hitro podali v parlament.

Sprejela in vodila nas je strokovna delavka Tina Klemenčič. Peljala nas je tudi na balkon, toda po le minutnem prisostvovanju zasedanja Državnega zbora RS smo odšli v protokolarno sobo.

Sprejeli so nas delegati stranke SMC iz Maribora: dr. Jasna Murgel, Ivan Prelog, Ksenija Korenjak Kramer, Vesna Varvega. Prisostvovala je tudi Gordana Vrabec – služba za odnose z javnostjo.

Dr. Jasna Murgel je izrazila zadovoljstvo, ker smo se odločili obiskati

parlament, in med ostalim pozvala prisotne, da podajo peticije oziroma predloge in zahteve za obravnavo v Državnem zboru RS.

Predsednik naše Krajevne organizacije DIS Maribor Rotovž-Pesnica Miha Žgank je delegatom stranke SMC posredoval naše probleme glede plačila vojne škode izgnancev in zahteval, da se o tem izjasnijo v Državnem zboru RS in končno sprejmejo Zakon o gmotni vojni škodi izgnancev.

Pisna zahteva predsednika KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica Miha Žganka kakor tudi knjiga o vojni škodi, katere avtorica je Ivica Žnidaršič, sta bili predani delegatom stranke SMC, delegatu stranke DE-SUS Urošu Priklju in zunanjemu ministru Karlu Erjavcu.

Po kosilu smo si ogledali spomenik žrtvam vseh vojn. Z videnim smo bili razočarani, kajti pred nami sta se v nebo dvigali dve betonski gladki steni. Mislimo, da si te žrtve zaslužijo kaj lepšega in boljšega.

Ob lepem in sončnem vremenu smo se peš podali skozi center Ljubljane do tirnega dvigala ter se odpeljali na Ljubljanski grad.

Jolanda Želj Erhard

Na sedežu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 na Linhartovi v Ljubljani

O članarini DIS in prispevku za Vestnik DIS v letu 2018

Članarina članov DIS v letu 2018 bo enaka, kot je bila v letu 2017, in sicer 10 evrov (od tega ostane KO DIS 6 evrov, 4 evri se odvedejo za DIS).

Prispevek za Vestnik za leto 2018 je 6 evrov za vse leto. Krajevne organizacije lahko zbirajo od članov DIS za svojo dejavnost še dodatne prispevke.

Izvršni odbor DIS

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Jesenski izlet v Prekmurje

Udeleženci izleta – poklon spomeniku slovenskih izgnancev z našim praporom v Melju – Maribor

Člani OO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vučenica smo se letošnjega oktobra udeležili jesenskega izleta v Prekmurje. Dvajset aktivnih članov v poznih jesenskih letih si je v kraju Grad ogledalo največji grad na Slovenskem, nato nadaljevalo pot do najvišjega stolpa v Prekmurju, to je Vinariuma v Lendavi, in zaključilo z obiskom našega spominskega obeležja v Melju v Mariboru – spomenik slovenskih izgnancev. Pri tem spomeniku so se naše misli vračale

v kruta leta druge svetovne vojne, ko nas je okupator iz tega mesta prisilno izgnal v izgnanstvo. Čeprav modrost pravi, da leta zabrišejo davne težave, vendar kljub lepemu izletu, kjer smo na poti spoznavali prijetne in dobre ljudi, se je na tem mestu spomina v marsikaterih očeh od preživelih tegob v izgnanstvu in tudi za srečo naše vrnitve iz izgnanstva zarosilo oko.

Marijan Špegelj

Decembrski članski sestanek KO DIS Radeče

Predsednica KO DIS Radeče Marinka Bregar govori udeležencem občnega zbora članov DIS 9. decembra 2017. (Foto: A. Rupar)

Člani KO DIS Radeče se vsako leto prvo ali drugo soboto v decembru zberemo na letnem članskem sestanku. Ta navada izhaja iz spomina na izgon naših občanov in okoličanov 6. in 8. decembra 1941.

Letos je bila navedenemu datumu najbližja sobota 9. 12. 2017. Kot do sedaj smo se na 76. obletnico izгона zbrali preživeli izgnanci in drugi člani KO DIS Radeče ter številni gostje, da bi ocenili naše enoletno delo in opredelili naše bodoče delo.

Čeprav je bilo vreme zelo slabo, se je članskega sestanka udeležilo več kot 80 članov.

Naše druženje je še vedno eden osrednjih dogodkov, na katerega so prišli župan občine Radeče Tomaž Režun, poslanec v DZ in predsednik poslanske skupine SD Matjaž Han, podpredsednik Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in tudi predsednik KO DIS Boštanj Alojz Rupar, predsednik Koordinacije KO DIS občine Sevnice Venčeslav Zalezina, član Izvršnega odbora DIS in pooblaščenec

predsednice Maksimiljan Ferek in predsednik ZB za vrednote NOB Blaž Kravogel.

Predsednica KO DIS Radeče je v svojem poročilu o delu poudarila dobro sodelovanje z občino Radeče, z društvom v občini, sosednjimi KO DIS, Osnovno šolo Radeče. V razpravi je V. Zalezina izrazil zadovoljstvo nad zglednim sodelovanjem, čemur je pritrdil tudi A. Rupar, predsednik KO DIS Boštanj. Pooblaščenec predsednice DIS g. Maksimiljan Ferek je postavil vprašanje poslancu g. Matjažu Hanu, če bo njegova stranka podprla zakon o gmotni škodi.

Poslanec nam je zagotovil svojo podporo Zakonu kot tudi poslanske skupine SD.

Prisotni so pooblastili Odbor KO DIS Radeče za pripravo programa dela za leto 2018, z aplavzom pa so se pridružili čestitkam sedmim še živečim 90-letnikom, zlasti pa še prisotnemu zelo vitalnemu Jožetu Sumraku.

M.B.

Ponovno smo se srečali

Srečanje petinosemdesetletnikov in osemdesetletnic

Tradicionalno srečanje izgnancev, ki so v tem letu dopolnili 85 let, je potekalo v prijetnem vzdušju kot vsako leto do slej. Pridružili so se jim tudi člani odbora KO DIS Brežice s predsednico Emilijo Deržanič, ki vedno poskrbi tudi za skromne pozornosti za vse, ki se lahko odzovejo povabilu. Žal so bili nekateri odsotni zaradi bolezni in težav, ki so v teh letih pogoste. Kljub vsemu pa se je srečanja letos udeležilo kar osem petinosemdesetletnikov, ki so s svojo dobro voljo in pozitivno naravnostjo očitno uživali ob pripovedovanju zgodb iz svoje mladosti.

Pokazali so srečo in zadovoljstvo ob druženju, ki bi lahko še trajalo, saj si takih srečanj želijo vse več. Mnogi so doma največkrat sami ali celo osamljeni in si želijo stikov z ljudmi, ki si vzamejo čas zanje. Tudi zato naše društvo skrbi za obiske na domovih. Upoštevali pa bomo dobronamerni nasvet predsednice, da moramo tudi sami kaj postoriti, da nam bo pri teh letih lepo in prijetno.

Vida Petelinc

Občni zbor KO DIS Studenec

Na občnem zboru KO DIS Studenec - v sredini Peter Rupar (Foto: A. Rupar)

V nedeljo, 8. 10. 2017 smo imeli člani v KO DIS Studenec redni občni zbor. Udeležili so se ga predsednica DIS prof. Ivica Žnidaršič, podpredsednik DIS in predsednik KO DIS Boštanj Alojz Rupar, predsednik koordinacijskega odbora in predsednik KO DIS Sevnica Vinko Zalezina in predsednica KO DIS Šentjanž Rezika Repovž. Po končanem kulturnem programu, ki so ga predstavili učenci podružnične šole Studenec, se je predsednik Peter Rupar zahvalil nastopajočim in pozdravil prisotne. Po poročilih

o opravljenem delu v preteklem letu so prisotni ocenili, da je bilo delo dobro opravljeno. Organizirali smo izlet v Belo krajino, obiskali bolne na domu in v domu za ostarele ter jubilate, pobrali članarino in prispevek za Vestnik.

Po končani razpravi, v kateri so sodelovali tudi gostje, je sledila pogostitev in prijetno druženje v gostišču Janc na Studencu.

Peter Rupar
predsednik

ZAHVALA

Zahvaljujemo se podjetju Medex in Alešu Mižigoju za sodelovanje pri izletu v kraje izgnanstva in za finačno pomoč ter podporno članstvo.

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Koordinacijski odbor predsednikov KO DIS Gorenjske

Člani odborov KO DIS Gorenjske na srečanju 6. decembra 2017 v Lescah

Za uspešno medsebojno regijsko sodelovanje pri izvedbi skupnih programov KO DIS na področju Gorenjske je v skladu s 12. členom Pravilnika za organiziranje in delovanje krajevnih organizacij DIS ustanovljen KO predsednikov DIS iz gorenjskih občin, ki deluje že od leta 1992.

V odboru gorenjske regije je vključenih 8 KO DIS: Bled, predsednica Polona Cerkovnik, Bohinj, predsednik Jakob Medja, Jesenice, predsednica Slava Biček, Radovljica, predsednik Tone Pristov, Kranj, predsednik Iztok Škofic, Srednja Dobrava, predsednik Lojze Vidic, Tržič, predsednik Alojz Žabkar, in OO Škofja Loka, predsednik Rudi Zadnik.

Delo odbora vodi član IO DIS izvoljen na Skupščini DIS. Predsednik KO DIS Gorenjske so tudi člani komisij pri Društvu izgnancev Slovenije 1941-1945.

Stanislava Biček, KO DIS Jesenice, je predsednica komisije za informiranje, Anton Pristov, KO DIS Radovljica, član komisije za organizacijska vprašanja, in Rudi Zadnik, OO DIS Škofja Loka, je član IO DIS ter član statutarne komisije.

Predsedniki se sestanejo štirikrat letno oz. po potrebi. Obravnavamo tekoče oz. dogovorjene zadeve, gradivo IO DIS, sklepe in zapisnike, gradiva za skupščino DIS in priprave srečanj gorenjskih izgnancev. Vse seje so sklepne, saj se jih vedno udeležijo predsedniki skoraj 100 %. Predsedniki se udeležujemo tudi zborov KO DIS Gorenjske.

Poseben poudarek pa letno namenimo vsakoletnemu srečanju izgnancev Gorenjske.

Srečanja izgnancev Gorenjske so se pričela leta 1994 v Kranju. Do sedaj smo organizirali že 17. srečanje. Srečanja so organizirala KO DIS Bled trikrat, Bohinj dvakrat, Jesenice trikrat, Kranj dvakrat in Radovljica, Škofja Loka in Tržič po enkrat. V letu 2018 pa bo srečanje organizirala KO DIS Radovljica. V letu 2015 smo 15. srečanje organizirali vse KO DIS Gorenjske skupaj z Zvezo borcev Medvođe v Goričanih pri Medvodah.

Na srečanju se pripravi kulturni program, podelitev priznanj prizadevnim članom odbora in priznanja DIS ter malica. Srečanja se vsako leto udeleži od 220 do 250 članov, na nekaterih srečanjih pa je bilo tudi že prek 300 udeležencev.

Letos mineva 25 let od ustanovitve KO DIS na Gorenjskem. V ta namen smo v začetku decembra pripravili srečanje članov vseh odborov KO DIS Gorenjske v Lescah. Uvodni pozdrav je imel predsedujoči regijskega odbora Rudi Zadnik. Nato so vsi predsedniki gorenjskih društev DIS predstavili svojo krajevno organizacijo.

Na srečanju je bil predstavnik Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Maksimiljan Ferek, ki je opravičil predsednico Ivico Žnidaršič, predstavil delovanje DIS in aktivnosti za povrnitev vojne škode in druge naloge DIS, napore predsednice za pridobitev pravic izgnancev ter probleme s selitvijo DIS.

Po srečanju je sledilo prijateljsko kramljanje ob glasbi in zakuski.

*Predsedujoči regijskega odbora
Rudi Zadnik*

November 1941

Ko temna noč v jutro se stopi,
vojaki preplavijo vasi.
Očetu za vratom
številka izгона že visi.

Cule, zavozlane iz rjuh,
vsebinsko skromno držijo.
V brestaniških hlevih
prve izgnanske so noči,
kjer družine zmrzujejo do kosti.

V logorjih ojderče jim odkažejo.
»Od danes tako boste spali,
od zore do mraka garali,
topline doma nikoli več poznali.«

Bliža se novo leto, ko človeku
vse dostojanstvo bilo je odvzeto.
Življenje neznosno
postalo je zakleto.

Ko prvi dan v letu se zgodi,
roka z roko je objeta.
Besede ni, je v grlu obtičala,
na roke solza z lica prikapljala.

Le izganec ve,
kako lepo je biti spet doma.
Brez skrbi v domovini svoji
novoletne praznike slavi.

Jože Križančič,
18. november 2017

Občni zbor KO DIS Bizeljsko

Mag. Franc Žnidaršič in Rok Kržan na 26. Zboru KO Bizeljsko, dne 12.12.2017 v Gostilni Šekoranja, Bizeljsko

Krajevena organizacija DIS Bizeljsko je izvedla 26. redni letni občni zbor. Zboru je prisostvoval župan občine Brežice Ivan Molan, mag. Franc Žnidaršič, častni član DIS, predsednik KO Zagreb Alojz Kramar, zastopane so bile KO: Artiče, Brežice, Cerklje ob Krki, Dobova in Kapele. Zboru je prisostvovalo 47 članov in 15 gostov.

Kulturni program so izvedli učenci OŠ Bizeljsko z mentorjem »Naj učiteljem« Vilkom Urekom. Prisotna je bila tudi ravnateljica šole Metka Kržan.

Pomemben poudarek je bil na pozdravnem govoru župana.

Poseben pečat je vtisnil mag. Franc Žnidaršič. Orisal je prizadevanja DISa za ohranitev pravic in dosega gmotne škode. V govoru je orisal družbene razmere v Sloveniji. Kot predsednik Demokratične stranke dela - Združena levica, se je dotaknil političnih razmer in pomena volitev v prihodnjem letu. Seznanil je prisotne s »Predlogom zakona o gmotni vojni škodi« in prizadevanji za uvedbo postopka v DZ.

Po končanem zboru je bil družaben klepet.

*Rok Kržan
Predsednik KO Bizeljsko*

Praznovanje DIS Globoko-Pišece

Člani KO DIS Globoko-Pišece na proslavi
(Foto: Jože Bračun)

Letošnjemu občinskemu prazniku občine Brežice smo dodali svoj prispevek tudi izgnanci DIS Globoko-Pišece. Tokrat smo za razliko od prejšnjih let ostali v domačem okolju.

Najprej smo se udeležili komemoracije pred spomenikom žrtev vojnega nasilja, ki jo že tradicionalno vsako leto pripravi ZZB za vrednote NOB občine Brežice z učenci šole Globoko. Kljub krajšim programom so le-ti vsebinsko bogati in nam sporočajo, zakaj je ravno 28. oktober občinski praznik občine Brežice.

Po komemoraciji smo se izgnanci odpeljali na ogled Posavskega muzeja Brežice. Le-ta je bil voden in vodičke so nas uspešno popeljale v preteklost. Novodobna tehnika je poskrbela, da so

orodja in način življenja postali zgodovina. Zelo veliko zanimanja smo namenili času izgnanstva in NOB. Žal smo si po programu za ogled muzeja odmerili premalo časa.

Drugo polovico dneva smo nadaljevali v gostišču. Sledilo je dobro razpoloženje in sproščeno druženje ob domači pesmi.

*Za DIS Globoko-Pišece
Jože Bračun*

. Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji .

Terezija Srčec – jubilej 102 leti

Najstarejša članica KO DIS Lenart, TEREZIJA SRČEC, je 11. oktobra 2017 praznovala svoj 102. rojstni dan. Živi v vasi Lokavec, v občini Sv. Ana. Za njeno dobro počutje in nego vzorno skrbijo njeni vnuki.

Ob visokem jubileju sta jo obiskala Jože Zdravec, poverjenik za Lokavec, in Ivan GODEC, predsednik društva. Izročila sta ji skromno darilo in ji zaželela tudi v bodoče še mnogo zdravih let.

KO DIS Lenart
Ivan Godec

Terezija Srčec, ki je praznovala 102. rojstni dan, zasluži vse čestitke.

Terezinih 99 let

21. septembra sem predsednica hrastniškega KO DIS obiskala Terezijo Božič za njen 99. rojstni dan. Ob skromnem darilu, ki smo ji ga podarili, je z nami na obisk prišel tudi harmonikaš, ki ga je bila Tereza Božič še posebej vesela. Celotna KO DIS ji še enkrat želi vse najboljše in seveda veliko zdravja.

Marija Mejač

Tereziji smo čestitali za 99 let

90 let Marije Ožir

2. julija je praznovala 90 let članica območne organizacije DIS Žalec. Ko so leta 1942 v Mariboru ustrelili njenega brata, so družino izgnali v taborišče Coburg v Nemčiji. Leta 1944 so se po srečnem naključju vrnili domov, vendar je bil njihov dom zaseden, misleč, da se ta družina ne bo več vrnila. Leta 1948 se je poročila, sedaj pa živi z vnukom v svoji hiši. Ima 8 vnukov in 13 pravnukov. Dan pred rojstnim dnevom so ji prišli čestitat župan, OOOB, RK in Karitas Polzela. Čestitkam se pridružuje tudi območna organizacija DIS Žalec.

Srečanje pri 90-letnici
Mariji Ožir

OO DIS Žalec

90 let Angele Lipovac

Pred 90. leti se je na Hribu pri Loškem potoku rodila Angela Lipovac, rojena Košir kot drugi otrok. V družini so bili 4 otroci. Imeli so slabe pogoje za življenje, saj niso imeli svoje zemlje, zato so se leta 1943 odselili v Slovensko vas pri Kočevju. Od tam so jo kot 17-letno dekle Nemci deportirali v sosednjo Ribnico na prisilno delo, kjer so delali bunkerje za vojsko. Hrana je bila revna, delo pa zelo naporno. Svoje je naredila zima, skromna oblačila in vsakodnevni vojaški napadi. Mraz, strah, lakota, to so bili njeni redni spremljevalci tistega časa.

Po vojni leta 1948 se je poročila in se z možem odselila v Koblarje, kjer živi še danes. V zakonu so se jima rodili 3 otroci. Kljub veselju in sreči, ki so jo otroci prinesli v družino, so bili tudi ti časi težki in vsakodnevna borba za življenje.

Angela Lipovac – 90-letnica

Mož je žal že preminil, sedaj pa ji življenje popestrijo njeni najdražji, za katere se je celo življenje razdajala.

Najbolj vesela je, ko se ob njej zbere vsa družina, tudi vseh 7 pravnukov.

Veronika Kljun

Franc Vrabec – 90-letnik

V krogu svojih najdražjih je Franc Vrabec iz Zagorja ob Savi praznoval visok življenjski jubilej. Čestitamo!

Frančiška Knez – 90-letnica

Frančiška Knez iz Zagorja ob Savi je praznovala visok življenjski jubilej 90 let. Čestitamo!

93 let Stanislava

9. novembra 2017 je najstarejši član KO DIS Zagreb Stanislav Kerin dopolnil 93 let. Leta 1941 je bil z družino izgnan v taborišče Umzideung pri Zita in kasneje tudi v druga taborišča, kjer je delal najtežja dela.

Obletnico rojstva je praznoval z izgnanci v Slovenskem domu v Zagrebu, kamor vedno rad pride. V svojem stanovanju živi sam, redno kuha in v življenju je veliki optimist. Dobro kapljice se ne izogiba – zato se tako dobro drži.

Odbor KO DIS Zagreb je pripravil praznovanje za slavljenca, ki je četrti z desne. (Foto: J. Bogolin)

Jubilej Vinka Marklja iz Železnikov

V krogu članov odbora OO DIS Škofja Loka je Vinko Markelj praznoval svoj 90. rojstni dan v Lovski koči pod Ratitovcem, kjer smo mu čestitali, zaželeli še veliko sončnih in zdravih dni in še dober pogled, saj je tudi strasten lovec. Na srečanju z nami je bil zelo nasmejan in dobre volje.

Vinko Markelj se je rodil 19. 10. 1927 na Škovinah v Železnikih, 25. 1. 1943 je bil s celotno družino izgnan v Feilnbach. Domov se je z družino vrnil 7. 5. 1945. Od leta 1945 živi na domačiji na Škovinah v Železnikih.

Vinko Markelj je ustanovni član KO DIS Škofja Loka leta 1992 in od tedaj je bil vedno aktiven v odboru KO oz. OO DIS Škofja Loka. Je podpredsednik OO DIS Škofja Loka. Dolga leta je bil poverjenik

Ob 90 letnici Vinka Marklja

in je pobiral članarino na območju Selške doline. Prejel je več priznanj DIS.

Predsednik OO DIS Škofja Loka
Rudi Zadnik

Jože Sumrak, član KO DIS Radeče – 90 letnik

Gospod Jože Sumrak je 29. novembra 2017 praznoval 90-letnico rojstva. Kot 14-letni mladenič je bil s starši izgnan iz rodni Radeč v St. Peter pri Freiburgu. Kasneje so družino Sumrak preselili v Issny v pokrajini Algau, kjer je oče poleg dela v tovarni pomagal številnim izgnancem s pisanjem pritožb na prisilno mobilizacijo v nemško vojsko. Ta dejavnost ga je skoraj stala glave. Oče je bil obsojen na smrt in le slučaj gre zasluga za spremembo kazni v napotitev v koncentracijsko taborišče.

Jože in mama sta ostala v Issnyju, kjer je Jože doživel poizkusno puljenje zob kot medicinski poizkus posebne vrste. Od vseh vključenih v preizkus sta preživela le dva: Jože in Ukrajinec, katerega je negovala z domačimi zdravili Jožetova mama.

Po vrnitvi je bilo treba najprej končati zaradi vojne prekinjeno šolanje. Sledilo je poklicno izobraževanje, poroka s Faniko in rojstvo sina Bojana ter hčerke Jožice.

Slavljenec Jože Sumrak

Leta 1988 je KO SZDL Jožeta imenoval v Iniciativni odbor za ustanovitev društva izgnancev. Odločilno je pripomogel, da smo se izgnanci 2. decembra 1992 zbrali na ustanovnem zboru KO DIS Radeče.

Jožetu Sumraku ob 90 letnici želimo trdnega zdravja in dobrega počutja.

M.B.

90 let Ane Brstanič in Marije Kambič

V letu 2017 sta naši izgnanki ga. Ana Brstanič in ga. Marija Kambič dopolnili 90 let. Članice odbora krajevne organizacije smo ju obiskale in med klepetom ujele v objektiv. V prazničnem decembru bomo obiskali vse naše člane, ki so stari več kot devetdeset let.

KO DIS Brežice
Emilija Držanič

Ana Brstanič

Marija Kambič

Srečanje najstarejših članov KO DIS Krško

Krajevna organizacija DIS Krško je v skladu z letnim programom dela za leto 2017 sredi meseca novembra organizirala srečanje – druženje članov društva KO DIS, ki so oziroma bodo v tekočem letu praznovali svoj okrogli starostni jubilej, skupaj s člani izvršnega in nadzornega odbora KO

DIS. Srečanje je bilo v prijetnem ambientu gostišča Margareta v Krškem. Po evidenci je letošnjih slavlencev 23, žal pa se vidi, da so tu starostne in zdravstvene omejitve, saj se je dogodka udeležilo le šest jubilarantov.

A. D.

IZVRŠNI ODBOR DIS

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Martin Podlesnik, Ljubljana
Alojz Rupar, Boštanj

Člani:
Žiga Blaj, Trbovlje
Teodor Colnar, Ankaran
Majda Cvetanovski, Maribor
Maksimilijan Ferek, Ljubljana
Sabina Godnič, Komen
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Marjan Košak, Slovenske Konjice
Rok Kržan, Bizeljsko
mag. Gregor Kaplan, Trebnje
Ivan Kunej, Kozje
Ana Pirc, Leskovec
Albin Pražnikar, Izlake
Stanislava Račič, Ljubljana
Milan Skledar, Ljubljana
Marjan Špegelj, Muta
Rudi Zadnik, Škofja Loka
Davorin Zdovc, Maribor
Marija Žnidar, Kamnik

SVET DIS

dr. Janko Prunk, Ljubljana, predsednik
mag. Franc Žnidaršič, Trebnje
dr. Milan Jazbec, Ljubljana
Hilda Marc, Ljubljana
ing. Vladimir Rostohar, Krško

NADZORNI ODBOR

Veronika Kljun, Kočevje, predsednica
Karl Levak, Artiče
Jolanda Želj Erhard, Maribor

ČASTNO RAZSODIŠČE

Jože Križančič, Ptuj, predsednik
Emilija Držanič, Brežice
Terezija Repovž, Šentjur
Alojz Voščun, Petišovci
Jože Kveder, Domžale

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Brina Devetak

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 434 48 80
051 383 232
telefaks: 01 434 48 80

email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
SI56 0222 2001 0570 920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče Milan CIZELJ Alojz GORIŠEK Janez LIPEJ Franc MEDVED	23.07.1940 15.04.1930 16.05.1936 01.12.1939	21.06.2017 24.10.2017 19.05.2017 26.07.2017
KO DIS Boštanj Ivan MOŽIC Franci REDENŠEK Ana REVINŠEK	15.09.1925 17.04.1934 18.11.1923	29.09.2017 05.09.2017 01.10.2017
KO DIS Branik Anton GWARDJANČIČ	31.05.1930	05.09.2017
KO DIS Brežice Martin CERJAK Vladimir Janez CERJAK Rozalija DERNIKOVIČ Rozalija GOLOBIČ Martin NOVOSELC Silvester ZOBARIČ	07.12.1931 05.02.1921 29.07.1925 18.02.1935 28.09.1940 29.12.1936	03.08.2017 08.07.2017 22.07.2017 23.07.2017 11.2017 23.10.2017
KO DIS Celje Erik BRATINA	17.05.1934	10.10.2017
KO DIS Cerklje ob Krki Karel DROBNIČ Alojz TOMAŽIN Ana KOMOČAR Vlado LAVRINŠEK Terezija LOZAR Anton HORŽEN Antonija KERIN Nuška LEKIČ Marija UNETIČ	11.02.1924 03.08.1931 06.06.1921 27.06.1935 11.10.1935 17.08.1932 27.09.1938 /	01.01.2017 07.02.2017 13.03.2017 12.03.2017 20.03.2017 09.06.2017 08.11.2017 29.10.2017 04.12.2017
KO DIS Čatež ob Savi Marija ŠOŠKO Stanko VOLK	18.11.1925 22.11.1933	28.02.2017 06.08.2017
KO DIS Dole pri Litiji Alojzija RAMOVŠ Angela ŠTAUT	27.01.1934 05.10.1925	26.05.2017 09.09.2017
KO DIS Grosuplje Franc GORENC	09.01.1935	01.09.2017
KO DIS Jesenice na Gorenjskem Daniela DRSTVENŠEK Branka KAPUS	17.01.1940 18.08.1936	02.11.2017 20.07.2017
KO DIS Kočevje Marija ŠPOLER	18.10.1933	11.09.2017
KO DIS Komen Marija BUDA Alojz GRČA	07.08.1941 1937	18.02.2017 4.2017
KO DIS Krško Irena KOS Pavla PODLOGAR Kristina PRIBOŽIČ Feliks VEGELJ	1941 22.01.1930 1944 10.02.1936	13.09.2017 29.10.2017 24.07.2017 17.04.2017
KO DIS Leskovec pri Krškem Franc BARBIČ Vinko LEKŠE Marija PIRC	31.12.1939 29.10.1940 07.07.1921	24.07.2017 31.08.2017 11.08.2017
KO DIS Ljubljana Bežigrad Tončka BERLIČ Marija KLEMENČIČ Ivan RIHTARIČ Marjan ZGONC	14.05.1925 05.08.1929 13.11.1925 20.03.1930	04.01.2017 25.11.2017 24.01.2017 08.02.2017
KO DIS Ljubljana Moste Alojzija GJEREK	30.05.1931	16.11.2017
KO DIS Ljubljana Šiška Jože BOŽIČ Jože DUH Alojzija GOLE Zofija KREVALDER Slavka KUŠTRIN Jože MIKLIČ Franc RAČIČ Albert VENE Nežka ŽIVIC	06.03.1942 19.08.1926 16.05.1932 25.01.1923 11.08.1933 09.02.1942 19.02.1934 21.03.1944 24.12.1920	21.11.2017 13.01.2017 09.05.2017 03.12.2017 31.12.2016 25.03.2017 22.11.2017 14.03.2017 08.12.2017
KO DIS Ljubljana Vič Rudnik Antonija ANDROJNA Stane HERIČ Marija METELKO	26.11.1936 06.04.1932 09.08.1925	06.2017 2017 10.2017

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
Stanislav PAKIŽ Justina ŠERJAK Janez ŠPORAR	06.03.1927 31.03.1923 1932	2017 09.07.2017 10.2017
KO DIS Maribor Rotovž–Pesnica Franciška BUKOVNIK Marija GORENC Dragica LAČEN Andrej REPEK Cirila ROŽMARIN CURK Miran ŠTUHEC	28.12.1924 27.07.1939 24.11.1923 18.12.1928 03.06.1939 15.08.1930	14.10.2017 16.08.2017 05.09.2017 30.09.2017 14.04.2017 27.07.2017
KO DIS Mežiške doline Anica GOLOGRANC Marjan KOLAR Jože LOGAR Feliks TRUP	15.05.1935 06.10.1933 03.01.1933 31.05.1932	31.08.2017 22.05.2017 01.05.2017 09.09.2017
KO DIS Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica Tomislav MRAVLJAK	23.12.1930	13.10.2017
KO DIS Novo mesto Marjan LENDERO	09.03.1937	24.11.2017
KO DIS Petišovci, Benice, Pince, Marof Pavel JEZERNIK	19.03.1939	23.11.2017
KO DIS Radovljica Jože FICKO Zdravko LUKAN	01.05.1923 04.02.1929	18.10.2017 06.11.2017
KO DIS Radeče Pavla FABIANI Stane KOŠIČ Franc MARTINČIČ Kristina PODLOGAR Danijela SONC Marija VRBAN	15.11.1930 07.04.1941 24.02.1935 22.11.1922 20.09.1941 22.12.1938	08.09.2017 25.11.2017 30.09.2017 13.05.2017 14.11.2017 17.11.2017
KO DIS Ravne na Koroškem Jože LOGAR	03.01.1933	01.05.2017
KO DIS Ruše Marija PEČLIN	06.05.1939	29.10.2017
KO DIS Sevnica Jože BOGOVIČ Marija CVELBAR Milan LISEC Rezika OGOREVC Marija VRESK Alojz ŽNIDARŠIČ	06.01.1930 18.06.1943 26.11.1926 21.08.1929 04.08.1926 17.03.1927	02.11.2017 28.11.2017 05.10.2017 03.11.2017 22.09.2017 21.08.2017
KO DIS Studenec Justina AVSEC Ana NOVAK Alojz RAK Alojz SPORAR Franc STRLE	18.02.1926 15.03.1934 09.06.1938 30.09.1935 08.12.1932	02.10.2017 09.05.2017 23.10.2017 05.10.2017 29.11.2017
KO DIS Šentjanž Marija BAJT Franc BEBAR Jože MARTINČIČ Pepca PETAN Marija POGORELC	20.06.1928 03.09.1920 18.09.1931 19.01.1931 15.01.1931	11.10.2017 12.08.2017 08.08.2017 20.07.2017 20.09.2017
KO DIS Šentjur pod Kumom Pavla BRLOGAR	28.11.1929	27.11.2017
KO DIS Škofja Loka Ciril BENEDIČIČ Janko BERTONCELJ Ana PORENTA	17.07.1928 20.11.1935 12.07.1923	30.10.2017 14.02.2016 30.11.2017
KO DIS Trebnje Anton POPIT Matilda PRELOGAR	31.05.1923 03.05.1936	31.10.2017 03.11.2017
KO DIS Tržič Ivanka ŽURGA	14.08.1918	29.04.2017
KO DIS Zagorje Jožefa DRNOVŠEK Avguštin Anton MARTINČIČ	04.03.1933 13.08.1932	04.11.2017 25.11.2017
KO DIS Žalec Angela KRAJNC Slavica MAROVT Francišek PRISTOVEC Breda ŠKERBEC Ivan ŠTRAJHAR Marija VIŽINTIN	11.05.1925 12.03.1922 26.07.1936 30.01.1921 / 05.07.1933	02.10.2017 12.05.2017 20.10.2017 03.09.2017 06.10.2017 13.09.2017